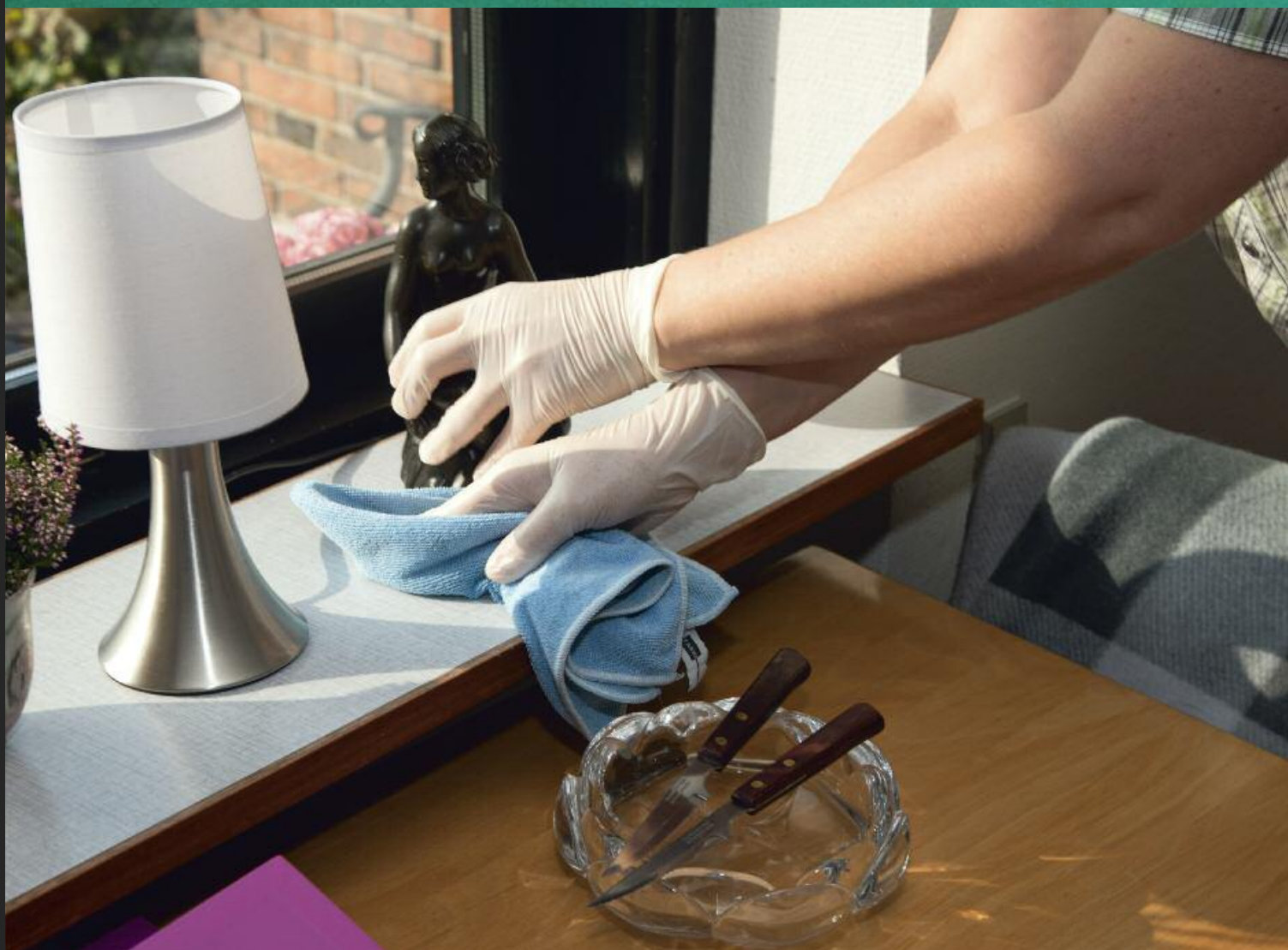

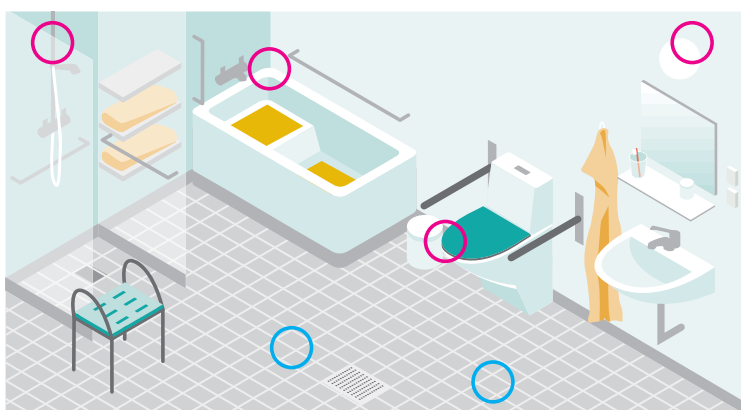
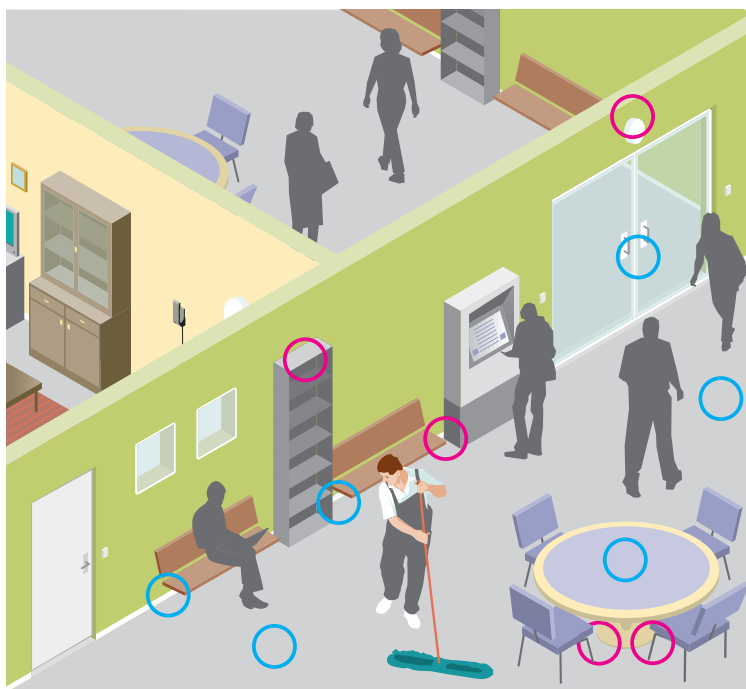
Pjece om god rengøring i pleje- og ældreboliger

Ældre KViK

– til KViKKE medarbejdere

Kravspecifikation og **V**ejledning for infektionshygiejnisk
Kvalitetsrengøring i pleje- og ældreboliger

DANSK STANDARD

Udarbejdet af: Fonden Dansk Standard og FOA

Politisk ansvarlig: Gina Liisborg, FOA

Forfatter: Lisbeth-Marie Grøndahl, DS

Redaktion: Erik Kristansen, FOA

Foto: Mike Kollöffel

Illustration: René Lyngø

Layout: Joe Anderson/GraFoa

Korrektur: Pjec1heden

Tryk: FOAs trykkeri, marts 2012

INDHOLD

Kom godt i gang med rengøring efter Ældre KViK 4

Ældre KViK til KViKKE medarbejdere! 4

KViKKE medarbejdere med øjne, der SER! 5

Hvorfor er rengøring efter Ældre KViK sjovere? 5

God kvalitet i rengøringen 6

Principper for kvalitetsrengøring 8

Gør rent og kontroller med øjnene – visuel rengøring 9

Urenheder 11

Samlinger 12

Lokaleopdeling 13

Forebyg smitte ved målrettet rengøring 13

Sikke en masse niveauer! 14

Hvis der er blod, opkast eller afføring, skal du fjerne det først! 16

Kvalitetsprofiler for lokalerne 17

Rengøring, omfang og frekvens 18

Vejledende rengøringskema 19

Når der er tvivl om, hvem der skal gøre hvad rent 20

Rengøring af computere, telefoner mv. 21

Sådan gør du et lokale rent 22

Rengøringsprincipper og lidt opsummering 26

Håndhygiejne 29

Bilag 1 – Skemaerne for hygiejneniveau 4,3,2 og 1
– risikofastsættelse og rækkefølge for rengøring 30

Kom godt i gang med rengøring efter Ældre KViK

Ældre Kvik er et rengøringskoncept, som omhandler rengøring i ældre og handicappedes boliger – plejehjem, ældreboliger, plejeboliger o.l. Ældre KViK består af denne pjece og en mere omfattende guide ”Kravspecifikation og Vejledning for infektionshygiejnisk Kvalitetsrengøring i pleje- og ældreboliger”.

Denne pjece henvender sig primært til dig, som skal gøre rent i pleje- og ældrecentre.

Hensigten er, at du skal få en basisviden om, hvordan du gør rent efter Ældre KViK's principper. Hvis du har brug for yderligere information om metode, ansvar, uddannelse m.m. samt behov for at kopiere skemaer til fx at planlægge og kontrollere din rengøring, så kan du finde alt dette i guiden. ■

Ældre KViK til KViKKE medarbejdere!

Ældre KViK er et rengøringskoncept med krav til og vejledning i, hvordan man gør rent på en forebyggende måde, så beboere i pleje- og ældreboliger udsættes for mindst mulig smitte. Rengøringen skal udføres efter infektionshygiejniske principper, så man systematisk forhindrer at snavs, støv og pletter, som indeholder bakterier, kan smitte den ældre og handicappede beboer.

Visionen er, at det er muligt at holde flere Ældre KViKKE, hvis der rengøres med forebyggelse i fokus.

Formålet er samtidig at fokusere på, at dit arbejde med at gøre rent bliver sjovere, at din indsats tager udgangspunkt i anerkendte metoder, og at du føler øget ansvar og får anerkendelse for din indsats. ■

KViKKE medarbejdere med øjne, der SER!

Når man skal rengøre efter Ældre KViK, så er KViKKE medarbejdere med øjne, der SER meget vigtigt. Rengøring med øjnene kræver nemlig, at du som medarbejder skal have faglighed og redskaber til selv at kunne vurdere, hvor og hvordan din indsats skal bruges. Når du træder ind i et rum, skal du selv kunne vurdere hvad og hvordan, der skal gøres rent.

Det er ikke så let at gå fra en skemalagt rengøringsmetode til en metode, hvor du selv skal vurdere og vælge din rengøringsindsats. Hvis det skal lykkes at ændre dit rengøringsfokus, så er det klart, at du sik-

kert har brug for undervisning og vejledning i, hvad det kræver.

Denne pjece er et skridt på vejen, men det er selvfølgelig klart, at din leder skal skabe rammerne for din uddannelse og oplæring.

Af dig kræver det naturligvis, at du er KViK og med på at kaste dig ud i at prøve noget ny. Måske tænker du endda, at det bliver spændende eller super, at jeg via min rengøring, kan være med til, at forebygge smitte i pleje- og ældrecenteret og holde beboerne KViKKE. ■

Hvorfor er rengøring efter Ældre KViK sjovere?

Denne pjece er skrevet til alle, der er interesserede i at arbejde med kvalitets- og hygiejnerengøring. Kvalitets- og hygiejnerengøring betyder, at du ikke skal gøre rent efter et fast program. I stedet skal du systematisk vurdere hvert enkelt rum inden rengøringen og derefter gøre rent der, hvor der er beskidt.

Det er selvfølgelig sjovere at gøre rent på denne måde:

- fordi du selv skal vurdere, hvor der skal gøres rent
 - fordi nogle lokaler skal være mere rene end andre
 - fordi nogle ting skal gøres mere rent end andre
 - fordi du rengør efter nogle retningslinjer og standarder, som sikrer, at rengøringen har kvalitet
 - fordi du får større ansvar, medbestemmelse og anerkendelse. ■
- fordi du kun skal gøre rent, hvor der er behov for det

God kvalitet i rengøringen

God rengøring er ikke nødvendigvis gulvvaske og aftørring af vinduskarme hver dag. Måske er det slet ikke nødvendigt at vaske gulvene hver dag, men til gengæld er der områder med behov for hyppigere rengøring hver dag, også selv om det ikke ser beskidt ud.

Mange steder har man fastsat tid på de enkelte rengøringsaktiviteter og hvor tit, det skal gøres. Ved at indføre Ældre KViK, som bygger på 2 standarder (INSTA 800, DS 2451-10), så fokuserer man kun på det resultat og den kvalitet, man ønsker. På den måde, bliver det ikke afgørende, om gulvet bliver vasket hver dag, men på resultatet og kvaliteten af rengøringen. Måske skal der kun vaskes gulv hver anden dag og i stedet vaskes dør-greb hver dag, men det kan kun vurderes, hvis man får beskrevet processerne og sat det i system.

De 2 standarder bruges allerede mange steder. De er nemlig med til at sikre en bedre og mere ensartet kvalitet. Grundstenen i standarderne er ikke "mere rengøring", men at vurdere det enkelte lokale og derudfra bestemme rengøringsmetoden, og hvor høje krav lokalet skal overholde.

For at lære at rengøre efter Ældre KViK skal man altså forstå, at

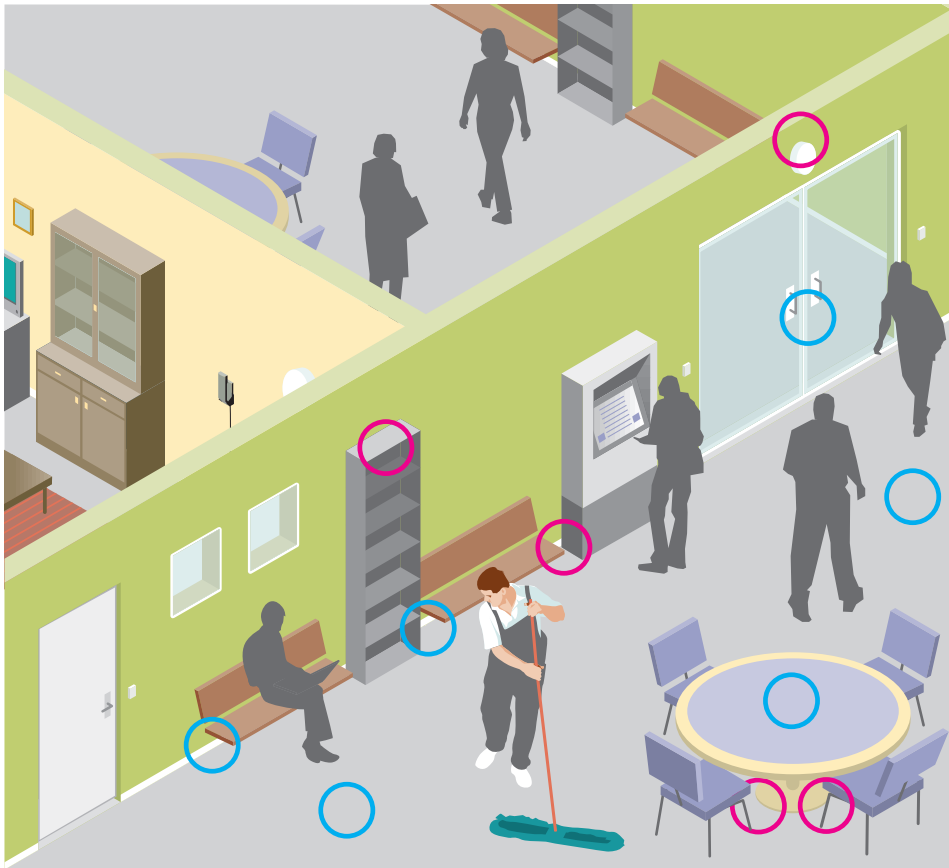
målet for den daglige rengøring er *det færdige resultat* og ikke baseret på *fastlagte frekvenser*. Desuden skal rengøringsindsatsen i et lokale være *tilstrækkelig* til, at lokalet *kan bestå* en efterfølgende vurdering/kontrol.

Sagt på en anden måde. Når du som rengøringsmedarbejder forstår, hvordan et lokale kontrolleres, så har du mulighed for at rengøre det, så det består og lever op til rengøringskravet i det pågældende lokale. Din rengøringsindsats er altså behovsorienteret frem for programmeret.

Det er klart, at visse lokaletyper skal være mere rene end andre, og disse lokaler vil derfor have et højt hygiejneniveau (inddeles i niveau 1 til 5), hvilket fx er ensbetydende med, at der på et toilet med hygiejneniveau 4 tillades meget få urenheder. I pleje- og ældreboliger vil det altid være niveauerne 4, 3, 2 og 1, som gælder, når du skal gøre rent. Niveau 4 signalerer, at det er et specielt renhedskrævende lokale, hvor du skal sikre en god rengøring og hygiejne for at forebygge infektioner og bryde smitteveje. Lokaler, der kræver middel rengøring har niveau 3, og lokaler der kræver mindre rengøring har niveau 2 og 1.

Hvis du kigger på de 2 illustrationer for et toilet og et opholdslokale, som i dette tilfælde vil bestå en kvalitetskontrol, så er det selvfølgelig tydeligt, at der tillades mindre forekomst af urenheder på et toilet end i et opholdslokale. ■

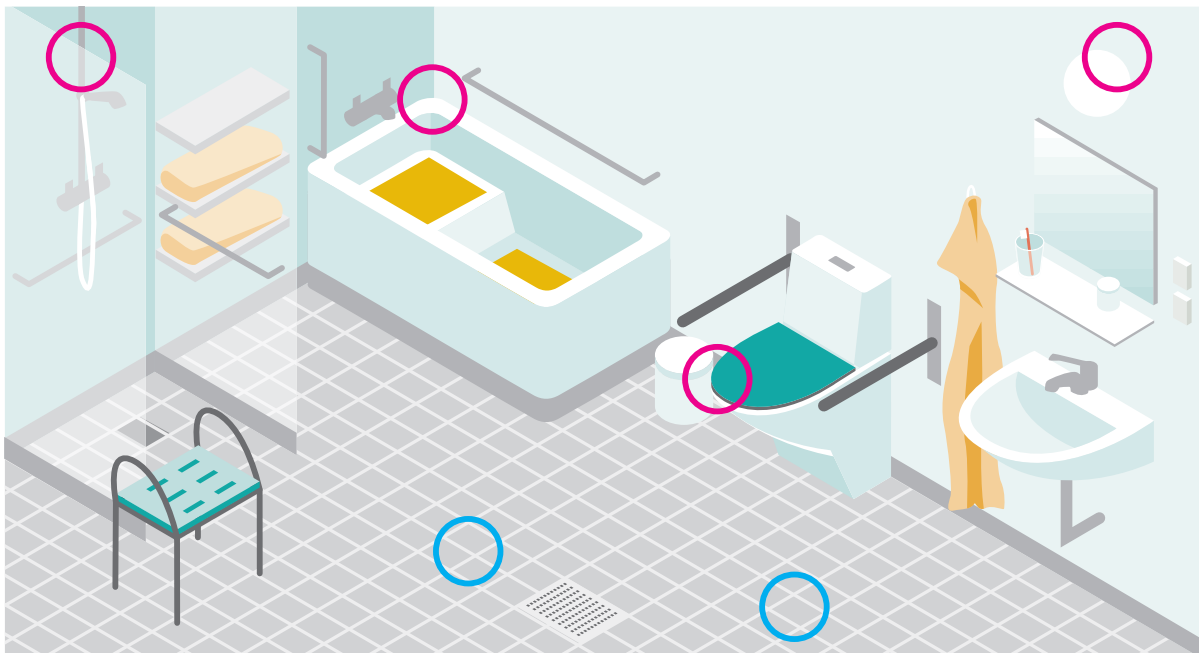
De to illustrationer på denne side viser, at der tillades forskellige mængder urenheder afhængig af lokaletype.

Figur D – Eksempler på kvalitetsprofilerne C og A, som består trods forekomst af urenheder.

Lokale på 20 m² i kvalitetsprofil C

○ Tilladte samlinger, tilgængelig = 6

○ Tilladte samlinger, svært tilgængelig = 5

Lokale på 20 m² i kvalitetsprofil A

○ Tilladte samlinger, tilgængelig = 2

○ Tilladte samlinger, svært tilgængelig = 4

Principper for kvalitetsrengøring

Kvalitetsprofil

Kvalitetsprofil angiver, hvilke lokaletyper der falder ind under det pågældende hygiejneniveau. Eksempelvis fortæller en kvalitetspro-

fil A for et toilet, at lokalet skal rengøres i hygiejneniveau 4, jf. DS 2451-10, samt hvilke kvalitetsniveauer, jf. INSTA 800, de forskellige objektgrupper skal have efter endt rengøring.

Kvalitetsniveau – visuel rengøring

Kvalitetsniveau – visuel rengøring

Kvalitetsniveau forholder sig til INSTA 800 og lægger sig op ad hygiejneniveauerne fra DS 2451-10. Ved kvalitetskontrol efter INSTA 800 foretager man målinger ud fra kvalitetsniveauerne og IKKE hygiejneniveauerne. Fx svarer hygiejneniveau 4 og 3 til kvalitetsniveau 4 i INSTA 800 og bliver derfor målt herefter.

Objektgrupper

Inventar, vægge, gulv og loft.

Svært tilgængeligt sted (Stg) og et tilgængeligt sted (Tg)

Her hentydes til om det er en flade eller et objekt, som er let at komme til at rengøre, eller om den er svær at komme til at rengøre.

Hygiejneniveau – forbygende rengøring

Hygiejneniveau

Der findes hygiejneniveau 1 til 5. Hygiejneniveau forholder sig til DS 2451-10 og omfatter 10 kritiske rengøringsområder/kontaktflader, hvor risikograden for spredning af smittestof ved direkte eller indirekte kontakt er vurderet. De 10 områder er: leje/seng, belysning nær beboer, vask, armatur, anden sanitet, greb (dør, skabe mv.), bord, stativer, tekniske installationer nær beboer og øvrige tekniske installationer (fx stikkontakter, alarmer mv.).

10 kritiske rengøringsområder

Fastlagte berøringsområder, inventar, mv. hvor der er mulighed for aflejring af smittestoffer, og derved fokus for smittespredning. Der er tale om flader, hvor beboere, personale, (mennesker) hyppigt berører eller opholder sig, ligger eller sidder. Rengøring af de 10 kritiske rengøringsområder og hvilke fremgår af bilag C – Skemaer for hygiejneniveau 4, 3, 2 og 1 samt risikofastsættelse og rækkefølge.

Risikograder

Risikograd 3: Smitstof kan i høj grad overføres til modtagelig vært.
Risikograd 2: Smitstof kan i middelsvært grad overføres til modtagelig vært.
Risikograd 1: Smitstof kan i lav grad overføres til modtagelig vært.
Ved rengøring af de 10 kritiske rengøringsområder/kontaktflader arbejdes fra risikograd 1 mod risikograd 3.
Risikograderne for et lokale fremgår af skemaerne for hygiejneniveau 4,3,2 og 1, som er vedlagt som bilag C.

Risikofaktorer

Spild og forurening med humant biologisk materiale samt ophobning af støv, affald og løst snavs.

Humant biologisk materiale

Fx. Blod, sekret, ekskret.

Rengøringsprocesser

Metode 4: Våd rengøring med ren klud og rent vand tilsat rengøringsmiddel, med mekanisk bearbejdning af overfladen og eftertørring med ren klud.
Metode 3: Fugtig overtørring med ren klud eller engangsklud med rent vand tilsat rengøringsmiddel, med mekanisk bearbejdning af overfladen.
Metode 2: Tør rengøring med ren tør klud.
Metode 1: Støvsugning.

Gør rent og kontroller med øjnene – visuel rengøring

Når du træder ind i et lokale, skal du vurdere, hvor snavset lokalet er og den indsats, der skal ydes, for at rummet efter endt rengøring har det niveau, som rummet skal kunne leve op til. Det vil sige, at hvis rummet blev kontrolleret umiddelbart efter din rengøring, så ville lokalet bestå. Når du vurderer et lokale i forhold til, hvilken rengøringsindsats du skal yde, er din vurdering i høj grad lig med den måde, man vil gennemse lokalet, hvis der var tale om en egentlig kontrol af rummet. Princippet for en “vurdering inden rengøring” eller en “visuel kontrol” er nemlig, at man kigger

efter synlige tegn på urenheder og manglende rengøring.

Den visuelle kontrol bygger altså på rengøring og kontrol ud fra et visuelt perspektiv (det, der er synligt for øjet).

En visuel kontrol foretages ved normal færden rundt i lokalet, hvor alle flader inspiceres og vurderes i forhold til lokalets inddeling i 4 objektgrupper: Inventar, vægge, gulve og lofter. Du kan i skemaet se eksempler på hvilke objekter, der hører under de 4 grupper.

Objektgruppe	
Inventar	Borde, stole, papirkurve, lamper herunder nedhængte loftlamper, sanitet, hvidevarer, lamelgardiner, persiener, radiatorer, tavler, flytbare skillevægge, reoler, skabe, billeder, løse spejle og vindueskarme
Vægge	Vægflader, rør på vægge, døre (inkl. sparkeflader), internt glas/indvendige glasvægge, dørkarme, vinduesrammer, el-kontakter, ventilationsriste, væglamper, lister, rækværk, gelændere, håndtag, paneler og radiatorkabinetter
Gulve	Gulvflader, gulvrister, konvektorgulve, dørtrin og trapper, både lodrette og vandrette flader
Lofter	Loftplader, lyskasser og rammer i loftsvinduer, bjælker, udvendige del af ventilationskanaler, rør under lofter, spær, loftsriste, lemme, indbyggede loftslamper og undersiden af indvendige trapper

De 4 objektgrupper kontrolleres for 4 urenhedstyper, som er affald, løst snavs, pletter og fladesnavs.

Den visuelle kontrol af et lokale foretages efter endt rengøring og skal finde sted inden lokalet tages i brug. Alle registrerede forekomster af urenheder, lokalets hygiejniveau og størrelse (m²) danner baggrund for en skematisk bedømmelsesvurdering – se vurderingsskema. Lokalet godkendes, når mængden af urenheder på hver objektgruppe er mindre end eller lig med det tal, der er bestemt for det respektive lokale – se bedømmelsesskema.

Ved “vurdering inden rengøring” vurderes ligeledes *alle* objektgrupper i lokalet. Hvis det er synligt, at gulvet slet ikke er snavset, men at inventaret tværtimod er fyldt med støv og kaffepletter, så vil rengøringsindsatsen naturligvis primært skulle være målrettet inventaret i lokalet, således at det efter rengøringen kan leve op til hygiejnekravet.

Rengøringsmedarbejderen har altså kendskab til, hvor meget der skal til, og i hvilken rækkefølge objekter skal gøres ren samt med hvilken metode.

Skemaerne i stort format er vedlagt i guiden, hvis du har behov for at kopier.
I det næste afsnit forklares skemaernes forkortelser.

Skema A Vurderingsskema

Vurderingsskema

Udført af:															
INSTA 800-kontrol							Kunde								
Adresse															
Bygning/etage										Lokale-nr.					
Kvalitetsprofil				A ☐		B ☐		C ☐		D ☐		E ☐		F ☐	
Størrelse på inspektionsenhed				0-15 m ² ☐		15-35 m ² ☐		35-60 m ² ☐		60-100 m ² ☐					
Objektgruppe	Affald og løst snavs		Støv		Pletter		Samlet antal samlinger			Fladesnavs %					
	Tg	Stg	Tg	Stg	Tg	Stg	Tg	Stg	Niveau 0-5	Tg	Stg	Niveau 0-5			
Inventar															
Vægge															
Gulv															
Loft															
Sæt hak, hvis der er fremtrædende forekomster på/af								Kommentar							
☐ Højthængende/højtstående lamper				☐ Ujævn gulvbehandling											
☐ Tekstilmøbler				☐ Støv i høje niveauer											
Signatur								Dato							

Skema B Bedømmelseskema

Kvalitetsniveauer – Tilladt samling af urenheder

Kvalitetsniveau	Urenhedsgruppe 1				Urenhedsgruppe 2
	Lokaler (IE) til og med 15 m ²	Lokaler (IE) > 15 til og med 35 m ²	Lokaler (IE) > 35 til og med 60 m ²	Lokaler (IE) > 60 til og med 100 m ²	Lokaler (IE) fra 0 til 100 m ²
5	Tg: 1 Stg: 1	Tg: 1 Stg: 2	Tg: 2 Stg: 4	Tg: 4 Stg: 6	Tg: 0 % Stg: 0 %
4	Tg: 2 Stg: 3	Tg: 3 Stg: 5	Tg: 5 Stg: 6	Tg: 7 Stg: 8	Tg: 10 % Stg: 10 %
3	Tg: 5 Stg: 6	Tg: 6 Stg: 8	Tg: 9 Stg: 12	Tg: 12 Stg: 18	Tg: 25 % Stg: 25 %
2	Tg: 7 Stg: 8	Tg: 8 Stg: 10	Tg: 13 Stg: 15	Tg: 18 Stg: 20	Tg: 50 % Stg: 50 %
1	Tg: 10 Stg: ubg	Tg: 12 Stg: ubg	Tg: 18 Stg: ubg	Tg: 24 Stg: ubg	Tg: 75 % Stg: 75 %
0	> Niveau 1	> Niveau 1	> Niveau 1	> Niveau 1	> Niveau 1

ubg: Ubegrænset
Tg: Tilgængelige steder
Stg: Svært tilgængelige steder
IE: Inspektionsenhed

Som du kan se i skemaerne, så går rengøring efter Ældre KViK ikke ud på, at alt skal være synligt rent. Der tillades en vis mængde urenheder alt efter lokalets funktion og krav til hygiejne. Som allerede nævnt er det klart, at der tillades flere urenheder i et lokale med kvalitetsniveau 2 end i et med kvalitetsniveau 4.

Foruden de 4 urenhedstyper affald, løst snavs, pletter og fladesnavs, så har det

betydning, hvor urenhederne bliver konstateret.

Der skelnes mellem urenheder på et svært tilgængeligt sted (Stg), og på et tilgængeligt sted (Tg).

I det følgende kan du se en detaljeret beskrivelse af urenheder og forhold vedrørende tilgængelighed. ■

Tilgængelige steder (Tg)	Det er alle de steder, hvor man kan komme til at gøre rent uden større vanskeligheder.
Svært tilgængelige steder (Stg)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vandrette flader, hvor de tilgængelige steder er mindre end 20 x 30 cm (A4-størrelse) ■ Steder, som har uhensigtsmæssig placering af inventar eller høj møbleringsgrad ■ Flader, hvor højden er over 180 cm ■ Steder, hvor rengøringen udføres med mere end 1 meters afstand fra kroppen ■ Steder, hvor arbejdet, uanset metode, ikke kan udføres uden at bøje mere end 90° i knæ- og hoftelid ■ Lofter

Urenheder

Når et lokale skal kontrolleres og rengøres, skal du vide, at urenheder er opdelt i 2 hovedgrupper og 4 forskellige urenhedstyper.

Inden for hovedgruppe 1 angives antallet af urenheder som samlinger og i hovedgruppe 2 som procentdel på den rengjorte overflade. ■

Hovedgruppe 1:	<p>Affald og løst snavs (papir, blade og cigaretskod, grus, sand, krummer og spindelvæv).</p> <p>Støv (fine små partikler, der kan hvirvles op).</p> <p>Pletter – våde og tørre (fx kaffepletter, tyggegummi og fingermærker).</p>
Hovedgruppe 2:	<p>Fladesnavs – tørt og vådt (fx fastsiddende urenheder på et større areal, rester af plejerengøringsmidler, rust- og kalkaflejringer).</p>

Samlinger

Samlinger er samme urenhedstype inden for 0,5 m x 0,5 m (0,25 m²) inden for samme objektgruppe dvs. hvis der er flere cigaretskod, der ligger på et gulv, men de alle befinder sig inden for 0,25 m², så skal det kun tælle for én samling.

Til gengæld tæller det for 2 samlinger, hvis der ligger 2 cigaretskod på et område større end 0,25 m².

Urenheder på lange smalle flader, fx fodlister eller stoleben, regnes som én samling – dog må længde x bredde højst udgøre 0,25 m², fx 1 cm x 25 m eller 10 cm x 2,5 m. ■

Lokaleopdeling

For at kunne kontrollere og vurdere rengøringsindsatsen, er det vigtigt at have overblik over lokalerne. Derfor skal hele det område, som er inkluderet i rengøringsaftalen, opdeles i såkaldte inspektionsenheder.

En inspektionsenhed er = hvor stort lokalet er. Opdelingen er som følger:

- Lokaler til og med 15 m²
- Lokaler større end 15 m², til og med 35 m²
- Lokaler større end 35 m², til og med 60 m²
- Lokaler større end 60 m², til og med 100 m²
- Lokaler på over 100 m² skal indeles i mindre enheder. Opdelingen skal foretages, så enhederne bliver lige store og så store som muligt.

Alle lokaler skal have en unik identitet og skal kunne udvælges til kontrol. Du må

selv bestemme, om du vil have fx hver enkelt toilet i et større sanitært rum til at udgøre hver deres inspektionsenhed, eller om det skal være en stor inspektionsenhed (så længe det er under 100 m²).

Størrelsen af lokalet har naturligvis betydning for, hvor i vurderingsskemaet du skal kigge efter tilladte antal urenheder. I 2 lokaler med samme hygiejneniveau, men hvor det ene er henholdsvis under 35 m² og det andet er over, tillades der naturligvis lidt flere urenheder i det største af lokalerne.

Vurderingsskemaet, som du blev præsenteret for tidligere, viser altså, hvor mange urenheder opdelt i tilgængelige og utilgængelige, der må være efter endt rengøring på de forskellige kvalitetsniveauer samt antallet i relation til lokalets størrelse. ■

Forebyg smitte ved målrettet rengøring

Ældre KViK bygger som nævnt på krav til kvalitetsniveau i de forskellige lokale typer. Her er tale om den rengøringskvalitet, som man ønsker at opleve visuelt (kvalitetsniveauer).

Men når du skal rengøre efter Ældre KViK er målet også en indsats, hvor man ønsker infektionsforebyggende rengøring (hygiejneniveauer).

Når hensigten er at forebygge smitte, er det derfor vigtigt at vide, hvor smittefaren er stor og ud fra denne viden fastlægge nogle krav til, hvordan disse specielt udsatte objekter/flader skal rengøres og i hvilken rækkefølge.

Det er i den sammenhæng man taler om hygiejneniveauer. ■

Sikke en masse niveauer!

Det er lidt forvirrende, at vi nu pludselig taler om både et kvalitetsniveau og et hygiejneniveau.

Et *kvalitetsniveau* er udtryk for det antal urenheder, der tillades visuelt i en objekt-gruppe. På et toilet, som har kvalitetsniveau 4, må der maksimalt findes et fastsat antal urenheder på inventaret.

Et *hygiejneniveau* er udtryk for, hvor grundigt og med hvilken metode man skal rengøre 10 fokusområder i et lokale. Det er muligt at finde rækkefølge og metoder i helt fastlagte skemaer. I bilag 1 er for de 4 hygiejneniveauer angivet risikofastsættelse og rækkefølge for rengøring.

Figur C illustrerer princippet med rengøring fra risikograd 1 mod 3.

Det, der bestemmer, i hvilken rækkefølge og med hvilken metode de 10 fokusområder skal rengøres, er, i hvilken grad der er risiko for, at der er forekomst af smitte. Desuden hvor stor risikoen er for at videreføre smitten, hvis den ikke fjernes effektivt via rengøringen. I skemaerne for hygiejneniveauerne er fastsat 3 risikograder, således at 1 har laveste risiko og 3 højst. Rengøringsprocessen skal derfor udføres, så

man gør rent i stigende risikograder dvs. først risikograd 1, dernæst risikograd 2 og til sidst risikograd 3.

De 10 kritiske rengøringsområder:

- belysning nær beboer – (fx sengelampe)
- leje/seng – (fx sofa, lænestol, briks)
- vask – armatur (fx håndvask, køkkenvask, bruser)
- afskærmning (fx rumdelere)
- anden sanitet (fx toilet, bidé, bruseleje)
- greb (ved døre, skabe mv.)
- bord (fx sengebord, spisebord, køkkenbord, skrivebord)
- stativer (fx sengegalge)
- tekniske installationer nær beboer – (kaldeanlæg, el-kontakter)
- øvrige tekniske installationer

Det er klart, at ikke alle lokaletyper indeholder alle 10 kritiske rengøringsområder, og et rengøringsområde kan også godt have en højere risikograd i de forskellige lokaletyper. Fx vil dørhåndtaget på et toilet have højere risikograd end i et depotrum. Det betyder så også, at håndtaget på toilettet skal gøres mere rent nemlig med våd klud og eftertørring med tør klud, hvorimod det vil være o.k. at tørre håndtaget i depotrummet af med en opvredet klud. ■

Figur C Rengøring fra risikograd 1 mod 3

På en beboers sengestue – Hygiejniveau 3

Rengøringen starter på rengøringsområder med risikograd 1. På en beboerstue rengøres de øvrige tekniske installationer som det første. Herefter rengøres områder med risikograd 2; belysning nær beboer, vask, armatur, greb, bord, stativer og tekniske installationer nær beboeren. Endelig rengøres områder i risikograd 3 altså lejet; seng, sofa.

Når dette er udført, rengøres resten af lokalet og objektgrupperne, så disse opnår kvalitetsniveau 4 i INSTA 800. Metoden hertil er, at rengøringsproces 4 eller 3 skal anvendes.

Toilet/bad – Hygiejniveau 4

Rengøringsområder i risikograd 2 er i dette eksempel greb (dørgreb), som skal rengøres som det første. Dernæst rengøres følgende rengøringsområder der har risikograd 3; vask, armatur, anden sanitet og øvrige tekniske installationer. For rengøringsområder i risikograd 3 skal rengøringsproces 3 eller 4 anvendes. Der må ikke anvendes støvsugning i hygiejniveau 4. Efterfølgende skal de øvrige objektgrupper rengøres således, at hygiejniveau 4 opnås.

Risikofaktorerne på et toilet er især humant biologisk materiale. Disse skal fjernes/optørres straks eller snarest muligt, der skal ved større mængder spild foretages efteraftørring med et egnet desinfektionsmiddel. Rengøring skal derefter foretages, hvortil rengøringsproces 3 eller 4 skal anvendes. Der må ikke forefindes humant biologisk materiale.

Hvis der er blod, opkast eller afføring, skal du fjerne det først!

Der vil altid være risiko for blod, opkast, afføring eller andre menneskelige affaldsstoffer, og det skal tørres op med det samme. Affaldsstoffer af denne type kaldes ofte humant biologisk materiale. Årsagen til, at man skal være særligt agtpågivende ved humant biologisk materiale er, at disse kan indeholde meget smitsomme bakterier og vira, heriblandt alvorlige typer som kan smitte med hiv, hepatitis, tuberkulose mv.

Når du skal fjerne humant biologisk materiale, skal du derfor altid bruge et egnet desinfektionsmiddel og efter en bestemt procedure.

Det er din leders ansvar, at forhold vedrørende procedure, ansvarsfordeling etc. bliver fulgt, herunder bl.a. at det er klart for alle, hvilken personalegruppe, der skal foretage optørring af spild og forurening med humant biologisk materiale, samt hvordan man håndterer spildet.

Der er nogle punkter i et lokale, som har større risiko for at blive forurenet med

humant biologisk materiale. Det vil derfor være afgørende, at disse punkter rengøres, så de altid er helt fri for forurening, således at risikoen for infektioner nedsættes. Der vil selvfølgelig oftest være tale om fx toiletter og håndvaske samt gulvet i nærheden af disse.

Foruden den praksis din leder har foreskrevet vedr. fjernelse af spild med humant biologisk materiale, skal du dog vide, at følgende rengørings- og desinfektionsproces skal følges:

- Spild og forurening med humant biologisk materiale skal tørres op eller fjernes straks eller snarest muligt.
- Ved større mængder spild skal der efterfølgende foretages desinfektion med et egnet desinfektionsmiddel.
- Der skal foretages rengøring enten som rengøringsproces 4 eller 3 (se side 8).
- Processerne a) og b) skal udføres i den nævnte rækkefølge. ■

Kvalitetsprofiler for lokalerne

For at gøre det mere overskueligt at rengøre lokaler i pleje- og ældreboliger, er det væsentligt, at der fastlægges nogle krav til, hvilket niveau et givent lokale skal have, både når vi taler hygiejnekrav på de 10 fokusområder og på det visuelle niveau, og når vi taler om de 4 objektgrupper.

Når man fastlægger disse krav til en lokaletype, så fastlægger man altså lokalets kravprofil.

I Ældre KViK er kravene til kvalitetsprofilerne for de forskellige lokaletyper fastlagt på forhånd, og er gældende, hvis man siger, og vil kunne bevise, at man gør rent efter kravgrundlaget i Ældre KViK.

Følgende kvalitetsprofiler gælder for rengøringsindsatsen i pleje- og ældrecentre. ■

Kvalitetsprofil/ karakteristika	Hygiejneniveau	Lokaletyper	Krav til kvalitetsniveau
KVALITETSPROFIL A	Hygiejneniveau 4	Toiletter, bad, afsnitskøkken/ kantine, spisesstue, anretterkøkken, beboerkøkken, medicinrum, depotrum for sterilt udstyr og skyllerum. Lokalerne er primært beboerrelaterede områder/arealer, hvor rengøringen skal efterlade et pænt og acceptabelt helhedsindtryk og samtidig nedsætte risikoen for spredning af smitstof ved direkte eller indirekte kontakt.	Rengøringsniveauet skal som minimum være i overensstemmelse med kvalitetsniveau 4 som beskrevet i INSTA 800. Alle objektgrupper skal have kvalitetsniveau 4 jf. INSTA 800. Således: Inventar: 4 Væg: 4 Gulv: 4 Loft: 4
KVALITETSPROFIL B	Hygiejneniveau 3	Soveværelse, beboerstuer, undersøgelses- og samtalerum, opholdsrum og fællesarealer, kontor, trænings- og fysioterapilokaler. Lokalerne er primært beboerrelaterede områder/arealer, hvor rengøringen skal efterlade et pænt og acceptabelt helhedsindtryk og nedsætte risikoen for spredning af smitstof ved direkte eller indirekte kontakt.	Rengøringsniveauet skal som mini- mum være i overensstemmelse med kvalitetsniveau 3 som beskrevet i INSTA 800. Alle objektgrupper skal have kvalitetsniveau 3 jf. INSTA 800. Således: Inventar: 3 Væg: 3 Gulv: 3 Loft: 3
KVALITETSPROFIL C	Hygiejneniveau 2	Gang og trappearealer, indgangs- partier og elevator. Rum, der primært er ikkebeboer- relaterede områder/arealer, hvor rengøringen har et æstetisk formål. Niveauet gælder for lokaler, hvor der ikke finder pleje eller behandling af beboere sted.	Rengøringsniveauet skal være i over- ensstemmelse med kvalitetsniveau 2 som beskrevet i INSTA 800. Alle objektgrupper skal have kvalitets- niveau 2 jf. INSTA 800. Således: Inventar: 2 Væg: 2 Gulv: 2 Loft: 2
KVALITETSPROFIL D	Hygiejneniveau 1	Depotrum, teknikrum. Rum, der ikke er beboerrelaterede områder/arealer, hvor rengøringen har et vist æstetisk formål. Niveauet gælder for lokaler, hvor der kun finder opbevaring sted.	Rengøringsniveauet skal være i overensstemmelse med kvalitets- niveau 2 som beskrevet i INSTA 800. Alle objektgrupper skal have kvalitetsniveau 2 jf. INSTA 800. Således: Inventar: 2 Væg: 2 Gulv: 2 Loft: 2

Produktionskøkkenet på ældre- og plejecentre er ikke med i dette kravgrundlag. Her hersker særskilte krav til hygiejne mv., som er fastlagt og underlagt kontrol i henhold til Levnedsmiddelkontrollen.

Rengøring, omfang og frekvens

I Ældre KViK giver vi dig ikke svaret på, hvor ofte eller hvordan et lokale skal rengøres for at opnå de krævede kvalitetsniveauer. Det betyder altså, at Ældre KViK tillader frit valg af rengøringsmetoder, materialer og rengøringsmidler. Ældre KViK stiller altså ikke forslag til, hvorvidt fx et lino­leumgulv skal vaskes med et bestemt produkt, manuelt eller maskinelt samt frekvensen heraf.

Men kravet til rengøringsindsatsen skal tilpasses, således at de givne kvalitetsprofiler er opfyldt efter endt rengøring. Det kan selvfølgelig bedømmes visuelt med en kvalitetskontrol. Hvis lokalet består, efter kontrollen, vil dette indikere, at den anvendte metode og de anvendte midler er udmærkede til at nå det fastsatte niveau.

Det kan også være en hjælp i forhold til at vurdere behovet for rengøringshyppighed at opstille regler for, hvor ofte fx toilettet skal rengøres.

I forhold til hvor ofte og hvordan der skal rengøres i et lokale, så er det selvfølgelig din leder, der skal fastlægge dette, så du har en plan her for.

I planlægningen af rengøringsproces er det dog således, at det ligger fast i hvilken rækkefølge, og hvordan de 10 fokusområder skal rengøres. Det er en hjælp for dig at vide lidt om de 4 processer, der kræves, og hvornår den ene kræves frem for en anden.

I forhold til rengøring på de 10 kritiske fokusområder startende med risikograd 1 til 2 til 3, skal der anvendes følgende rengøringsprocesser:

Proces 4:	Våd rengøring med ren klud og rent vand tilsat rengøringsmiddel med mekanisk bearbejdning af overfladen og eftertørring med ren klud.
Proces 3:	Fugtig overtørring med ren klud eller engangsklud med rent vand tilsat rengøringsmiddel med mekanisk bearbejdning af overfladen.
Proces 2:	Tør rengøring med ren tør klud.
Proces 1:	Støvsugning.

Rengøringsmetode for de 10 kritiske fokusområder bliver valgt under hensyntagen til hygiejniveau og risikograd i lokalet.

Kravene er,

- at med risikograd 3 eller 2 skal der rengøres med rengøringsproces 4 eller 3
- at der ved høj besmudsning i hygiejniveau 4 og 3 bør anvendes proces 4 frem for proces 3
- at støvsugning ikke må anvendes i lokaler med hygiejniveau 4

- at den støvsuger, der anvendes ved niveau 3, 2 og 1, bør være med Hepa/mikrofilter.

Det kan være en god ide at arbejde efter nogle vejledende arbejdsskemaer. Her tager man udgangspunkt i den kravprofil lokalet har, og så fastsætter man bl.a. de 10 kritiske fokusområder og den rækkefølge, de rengøres i. ■

Vejledende rengørings-skema

For at vejlede rengøringsmedarbejderne i korrekt rengøring er det en fordel at udfylde "Vejledende rengørings-skema" for hver lokaletype.

På de følgende to skemaer er udfyldt rengørings-skema for henholdsvis et toilet og etn opholdsstue.

I guiden er vedlagt et tomt rengørings-skema, som kan kopieres og bruges.

Lokalbetegnelse: Toilet/baderum			
Kravprofil: A: ☒ B: ☐ C: ☐ D: ☐			
Krav til kvalitetsniveau:			
Niveau væg	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☒		
Niveau gulv	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☒		
Niveau loft	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☒		
Niveau inventar	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☒		
Hygiejniveau-skema: 1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☒			
Risikograder:		Rengøringsprocesser:	
Risikograd 3: Smitstof kan i høj grad overføres til modtagelig vært		Metode 4: Våd rengøring med ren klud og rent vand (tilsat rengøringsmiddel), med mekanisk bearbejdning af overfladen og eftertørring med ren klud	
Risikograd 2: Smitstof kan i middelsvår grad overføres til modtagelig vært		Metode 3: Fugtig overtørring med ren klud eller engangsklud med rent vand (tilsat rengøringsmiddel), med mekanisk bearbejdning af overfladen.	
Risikograd 1: Smitstof kan i lav grad overføres til modtagelig vært		Metode 2: Tør rengøring med ren tør klud	
Ved rengøring af de 10 kritiske rengøringsområder/kontaktflader arbejdes fra risikograd 1 mod risikograd 3.		Metode 1: Støvsugning	
De 10 fokusområder:	Risikograder på de 10 fokusområder:	Rengøringsmetode på de 10 fokusområder:	Rengøringsmetode på de 10 kritiske objektgrupper skal vælges under hensyntagen til: Hygiejniveau og risikograd.
<ul style="list-style-type: none"> belysning nær beboer (fx sengelamp), lejereng (fx sofa, lænestol, brude), vask (fx håndvask, køkkenvask), armatur afskærmning anden sanitet (fx toilet, bidé), greb (væd dør, skabe mv), bord (fx sangebord, spisebord, køkkenbord), stativer (fx sengegalge), tekniske installationer nær beboer (kaldelanlæg, el-kontakt), øvrige tekniske installationer (luftafrivar, el-kontakt) 	1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☒ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐	For de kritiske rengøringsområder/punkter med risikograd 3 eller 2, skal rengøringsmetode 4 eller 3 anvendes. Ved høj beskadning i hygiejniveau 4 og 3, bør metode 4 anvendes frem for metode 3. Støvsugning må ikke anvendes i lokaler med hygiejniveau 4. Støvsuger der anvendes ved niveau 3, 2, og 1 bør være med Hepa/mikrofilter.
Græzoner i lokalet: Lofisudsugning			
Rengøres af: Medarbejder: ☐ Plejepersonale: ☐ Andet: Tekniker/pedel			

Lokalbetegnelse: Opholdsstue			
Kravprofil: A: ☐ B: ☐ C: ☐ D: ☐			
Krav til kvalitetsniveau:			
Niveau væg	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☐		
Niveau gulv	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☐		
Niveau loft	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☐		
Niveau inventar	1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☐		
Hygiejniveau-skema: 1: ☐ 2: ☐ 3: ☐ 4: ☐			
Risikograder:		Rengøringsprocesser:	
Risikograd 3: Smitstof kan i høj grad overføres til modtagelig vært		Metode 4: Våd rengøring med ren klud og rent vand (tilsat rengøringsmiddel), med mekanisk bearbejdning af overfladen og eftertørring med ren klud	
Risikograd 2: Smitstof kan i middelsvår grad overføres til modtagelig vært		Metode 3: Fugtig overtørring med ren klud eller engangsklud med rent vand (tilsat rengøringsmiddel), med mekanisk bearbejdning af overfladen.	
Risikograd 1: Smitstof kan i lav grad overføres til modtagelig vært		Metode 2: Tør rengøring med ren tør klud	
Ved rengøring af de 10 kritiske rengøringsområder/kontaktflader arbejdes fra risikograd 1 mod risikograd 3.		Metode 1: Støvsugning	
De 10 fokusområder:	Risikograder på de 10 fokusområder:	Rengøringsmetode på de 10 fokusområder:	Rengøringsmetode på de 10 kritiske objektgrupper skal vælges under hensyntagen til: Hygiejniveau og risikograd.
<ul style="list-style-type: none"> belysning nær beboer (fx sengelamp), lejereng (fx sofa, lænestol, brude), vask (fx håndvask, køkkenvask), armatur afskærmning anden sanitet (fx toilet, bidé), greb (væd dør, skabe mv), bord (fx sangebord, spisebord, køkkenbord), stativer (fx sengegalge), tekniske installationer nær beboer (kaldelanlæg, el-kontakt), øvrige tekniske installationer (luftafrivar, el-kontakt) 	1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐ 1: ☐ 2: ☒ 3: ☐	1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐ 1: ☐ 2: ☐ 3: ☒ 4: ☐	For de kritiske rengøringsområder/punkter med risikograd 3 eller 2, skal rengøringsmetode 4 eller 3 anvendes. Ved høj beskadning i hygiejniveau 4 og 3, bør metode 4 anvendes frem for metode 3. Støvsugning må ikke anvendes i lokaler med hygiejniveau 4. Støvsuger der anvendes ved niveau 3, 2, og 1 bør være med Hepa/mikrofilter.
Græzoner i lokalet: Kaffekopper etc.			
Rengøres af: Medarbejder: ☐ Plejepersonale: ☒ Andet: _____			

Når der er tvivl om, hvem der skal gøre hvad rent

Du oplever sikkert af og til rengøringsområder, hvor der kan være tvivl om, hvem der har ansvaret for rengøringen. I forhold til disse gråzoner og grænseflader er det selvfølgelig vigtigt at få fastlagt, hvem der har ansvar for at rengøre tingene.

Typiske gråzoner er fx rengøring af medicoteknisk udstyr, behandlingsredskaber, hjælpemidler og motionsredskaber. I pleje- og ældreboliger er det også meget ofte beboernes pyntegenstande, så som lystager, vaser, billeder og bøger, som er vanskelige at ansvarsfordele rengøringsmæssigt.

Typiske grænseflader er fx pasning af planter (støv på), afrydning af kaffekopper og andet service samt rengøring af it-udstyr; skærm, mus og tastatur. Oprydning af brevbakke og papirdokumenter er normalt ikke en rengøringsopgave, der påhviler rengøringsmedarbejdere, men det kan det jo godt være, hvis det blot er aftalt.

Som udgangspunkt er det din leder, der skal sikre og fastlægge, hvem der har rengøringsopgaven af alle tænkelige objekter i et lokale. Til at fastlægge dette skal din leder sørge for, at der til de forskellige typer af lokaler er lavet objektlistor over

objekter i de 4 grupper (inventar, vægge, gulv, loft). Som rengøringsansvarlig har du selvfølgelig ansvaret for, at de objekter, som står på din objektliste, bliver rengjort.

Illustrationen viser en beboerstue. Objektlistens indhold i forhold til objektgruppen for "inventar", som er alle løsdele, vil derfor se således ud: Reol, seng, lampe, billede, skrivebord, kontorstol, lænestol, sofa, bord og stole.

Som det fremgår af indholdet i dette lokale, er der rigtig mange andre objekter, hvor man kan være i tvivl om, hvem der skal rengøre disse? Der er fx en blomst, en kaffekop, en fjernbetjening, en computer, tastatur mv. Her er en detaljeret objektliste naturligvis vigtig.■

Rengøring af computere, telefoner mv.

Aftørring af støv på computeren samt desinfektion af tastatur og telefon betragtes som nævnt ofte som en gråzone. I Ældre KViK er det derfor vedtaget, at rengøring heraf skal være en rengøringsopgave. Altså skal du som rengøringsmedarbejder være instrueret i rengøring af dette udstyr.

Grunden til dette krav skyldes, at der er dokumenteret, at tastatur og telefon mv. er en meget væsentlig kilde til smittespredning i sundhedssektoren. Derfor skal dette udstyr rengøres af kvalificerede rengøringsmedarbejdere, og din leder er ansvarlig for, at du er uddannet i at gøre det korrekt.■

Sådan gør du et lokale rent

Når du træder ind i et lokale, skal du vurdere niveauet, og den indsats du skal yde for, at rummet efter endt rengøring har det niveau, der er fastsat, og som rummet skal kunne leve op til. Det er selvfølgelig en hjælp, hvis du i forbindelse med dit daglige arbejde har umiddelbar adgang til viden om kravprofil for lokaletyperne, som du kan holde dig til, hvis du er i tvivl. Kravprofilerne kan ligge tilgængeligt på en PDA (håndholdt computer) eller ved opslag i de enkelte lokaler.

Et eksempel på at rengøre efter principperne i Ældre KViK kunne være:

- Du skal rengøre et toilet.
- Du ved derfor, at lokalet skal være rengjort til kvalitetsniveau 4, når du forlader lokalet.
- Du ved, at der er 4 objektgrupper, som du skal sikre dig er rene: gulv, inventar, vægge og loft.
- Alle 4 objektgrupper skal nå kvalitetsniveau 4 efter endt rengøring, dvs. at der

tillades meget få urenheder både på tilgængelige og utilgængelige flader.

Du skal altså starte med at vurdere alle flader i lokalet systematisk i følgende rækkefølge: Gulv – Inventar – Væg – Loft

Gulvet: Se efter om gulvet trænger til rengøring og hvilken rengøring, det evt. behøver (gulvet er alle gulvflader, riste, dørtrin, trapper etc.). Du skal vurdere, om gulvet trænger til at blive fejlet og/eller

vasket, (ikke støvsugning på toiletter). Selvom gulvet blev vasket i går, kan det godt være, at det trænger igen.

Inventaret: Se efter om inventaret trænger til rengøring, og hvilken rengøring det evt. behøver (inventar er håndvask, toilet, borde, stole, skraldespande, lamper, radiatorer, reoler mv.). Måske behøver reolen ikke at blive tørret af, selvom det er flere dage siden, at det sidst blev gjort.

Væggene: Se efter om væggene trænger til rengøring, og hvilken rengøring de evt. behøver (væggene er alle vægflader inkl. døre, rør på væggene, dørkarme, vinduesrammer, håndtag, paneler mv.). Væggene kan være mange forskellige materialer fx fliser, malede døre, døre af træ. Her skal du måske rengøre fliserne med sæbe, vand og et let afkalkningsmiddel, mens døren skal tørres af med en fugtig klud.

Loftet: Se efter om loftet trænger til rengøring, og hvilken rengøring det evt. behøver (til lofter hører også indbyggede lamper, ventilationsriste mv.). Ofte kan det være et spindelvæv, der skal fjernes med en støvkost eller pletter, der skal fjernes med en våd klud.

Om du vælger at vaske gulvet eller blot feje det, vil afhænge af, hvad du ser, og hvad du vurderer, der skal til for, at det bliver tilpas rent.

Du har metodefrihed i forhold til redskaber, vand, sæbetyper m.v., som der rengøres med.

Men desuden skal du vide, at du også skal rengøre infektionshygiejnisk på de 10 kritiske fokusområder.

Du skal starte med at rengøre fra risikograd 1 til 2 til 3. Det betyder, at du skal rengøre stikkontakter, dørgreb, vandhane, vask og afslutningsvis toilettekummen og dette i den nævnte rækkefølge. (I en opholdsstue skal rækkefølgen og rengøringsområder være en anden, men det ved du fra dine arbejdsskemaer.)

Du ved, at metoden, hvormed du rengør fokusområderne med risikograd 2 og 3, er, at du bruger en våd klud med et egnet rengøringsmiddel, og at du eftertørrer fladen med en tør klud. ■

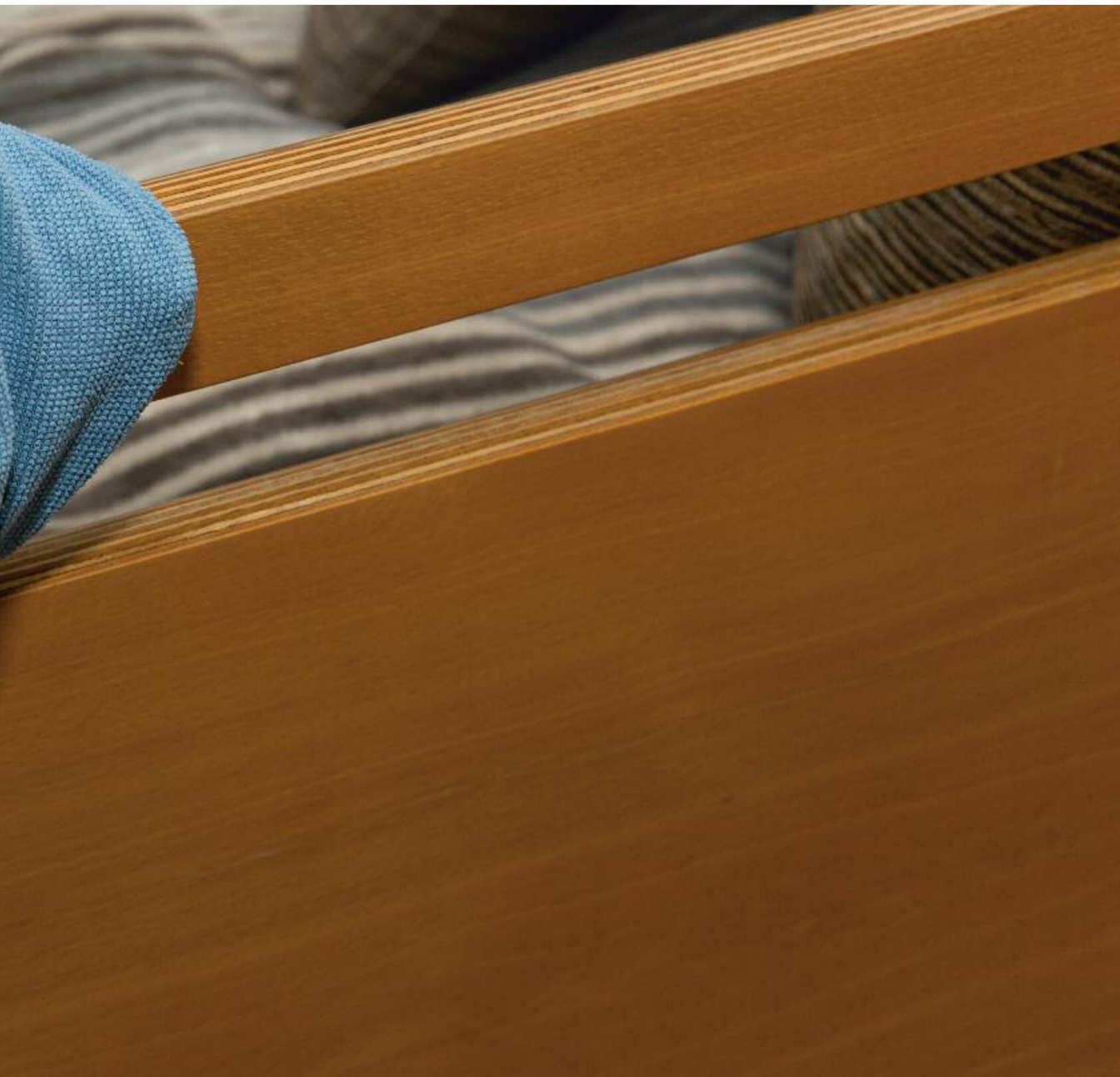

Rengøringsprincipper og lidt opsummering

Det er vigtigt, at du gør rent på en korrekt måde. Hvis du gør rent i den forkerte rækkefølge eller kommer til at gøre de rene rengøringsartikler beskidte, inden du skal gøre rent med dem, kan du komme til at gøre mere skade end gavn.

Derfor skal du følge nedenstående råd:

- Ved arbejdsdagens start skal anvendes rene klude, mopper, vand mv.
- Vand til brug for rengøring skal have drikkevandskvalitet.
- Klude og mopper, der er gjort fugtige samt vand brugt til rengøring, skal anvendes inden 8 timer.
- Ved risikograd 2 og 3 skal der anvendes

en ny ren klud for hver beboer.

- Ved risikograd 1 kan samme klud anvendes i hele rummet.
- Arbejds miljølovgivningen er gældende vedr. opbevaring af rengøringsmidler.

God hygiejne – omkring din arbejdsdragt

Din arbejdsdragt kan smitte eller forurene omgivelserne, hvis du har foretaget arbejde, der var urent.

Du skal

- anvende rent arbejdstøj ved arbejdsdagens start
- bruge forklæde eller lignede, når der er risiko for at dit arbejdstøj bliver beskidt
- skifte til rent arbejdstøj, når det nuværende er blevet beskidt.

God hygiejne – omkring rengøringsvogn og udstyr

Det er vigtigt, at der er gode rengøringsfa-

ciliteter og overskuelige forhold til rengøringsudstyret.

- Rengøringsvogn og udstyr rengøres dagligt efter endt brug.
- Der skal være lokaler, hvor dit rengøringsudstyr kan opbevares.
- Der skal være en vandhane til aftapning.
- Der skal være en håndvask, så du har mulighed for at vaske eller desinficere dine hænder.
- Der skal være en udslagsvask eller et gulvafløb.
- Der skal være hylder til rengøringsartikler.
- Rene klude og mopper skal opbevares, så de ikke bliver beskidte.

God håndhygiejne

God håndhygiejne er den bedst dokumenterede enkeltstående handling til at forebygge smittespredning.

For at du kan udføre en effektiv håndhygiejne, er det afgørende, at

- du ikke bærer ur, ringe og andre smykker under albueniveau
- du har korte negle, og at du ikke bruger kunstige negle og neglelak
- din hud på hænder, håndled og underarme er hel
- du ikke bruger armstrømper, plaster, hånd- og fingerskinner samt lange ærmer under albueniveau, da det kan være reservoir for mikroorganismer og dermed bidrage til smittespredning
- du, når du har brugt handsker, tager dem af lige så snart, at du er færdig
- du vasker eller desinficerer dine hænder, når du har brugt handsker
- du både vasker dine hænder og derefter også desinficerer dem, hvis dine hænder er synligt beskidte efter at du har taget handskerne af

Hånddesinfektion erstatter i visse tilfælde vand og sæbe

I sundhedssektoren er der nu praksis for, at du i mange tilfælde skal vælge hånddesinfektion frem for håndvask. Du skal nemlig desinficere hænderne, når de er synligt rene og tørre.

Reglerne om – ”Håndhygiejne før rene og efter urene procedurer” er altså stadig gældende, men hvorvidt der skal vælges desinfektion versus håndvask, vil afhænge af hændernes tilstand.

Når hænderne **mistænkes for** eller er **synligt våde og forurenede med snavs o.l.**, så skal den grundige håndvask med vand og sæbe dog fortsat gå forud for hånddesinfektion.

De nyeste undersøgelser viser, at hånddesinfektion udført med et egnet desinfektionsmiddel med mere end 70 % alkoholbaseret opløsning er mere effektivt til drab af mikroorganismer end brug af vand og håndsæbe.

Desuden virker hånddesinfektionsmidlerne plejende på hænderne, idet der er tilsat stoffer som genindfedter huden. For meget håndvask og forkert brug af sæbe kan give sæberelaterede eksemmer på hænderne.

Både når du desinficerer og vasker dine hænder, er det væsentligt, at du masserer og fordeler sæbe/vand og desinfektionsmiddel grundigt på huden.

I vejledningen nedenfor kan du se hvordan. Men husk at

- ved håndvask med vand og sæbe anbefales at vaske hænder i 2 minutter.
- skylle hænderne grundigt. Tør hænderne af med engangsserviet og vandhanen lukkes med servietten.
- ved hånddesinfektion skal mængden af desinfektionsmiddel være så stor (>2 ml), at dine hænder holdes fugtige og mekanisk bearbejdes med desinfektionsmiddel i mindst 15 sekunder. ■

Håndhygiejne

God håndhygiejne er den bedst dokumenterede handling til at forebygge smittespredning. Centrene bør som et supplement til kravene i Ældre KViK stille krav om at rengøringspersoner har modtaget

undervisning i og praktiserer håndhygiejne i forhold til DS 2451 Styring af infektionshygiejne i sundhedssektoren Del 2. – Krav til håndhygiejne (ref. 5, se side 45).

Hænderne gøres våde og sæbes ind. Hænderne vaskes som vist på billederne.

Fakta om God håndhygiejne

Effektiv håndhygiejne forudsætter, at:

- du ikke bærer ur, ringe og andre smykker under albueniveau
- du har korte negle
- din hud på hænder, håndled og underarme er hel
- du ikke bruger armstrømper, plaster, hånd- og fingerskinner samt lange ærmer under albueniveau
- når du bruger handsker, skal du tage dem af så snart, du er færdig
- du vasker eller desinficerer dine hænder, når du har brugt handsker
- du vasker og derefter desinficerer dine hænder, hvis de er synligt beskidte efter, at du har taget handskerne af

Fakta om Hånddesinfektion

I sundhedssektoren er der praksis for, at du i mange tilfælde skal vælge hånddesinfektion frem for håndvask:

- Når hænderne er synligt rene og tørre skal du alene desinficere dem
- Når hænderne mistænkes for eller er synligt våde og forurenedede skal den grundige håndvask med vand og sæbe gå forud for hånddesinfektion
- Både når du desinficerer og vasker dine hænder, er det væsentligt, at du masserer og fordeler sæbe/vand og desinfektionsmiddel grundigt på huden

Ved håndvask med vand og sæbe anbefales at vaske hænder i 2 minutter.

Sluttelig skylles hænderne grundigt. Tør hænderne af med engangsserviet og vandhanen lukkes med servietten.

Ved hånddesinfektion skal mængden af desinfektionsmiddel være så stor, at dine hænder holdes fugtige og bearbejdes med midlet i mindst 15 sekunder.

Bilag 1 – Skemaerne for hygiejneniveau 4,3,2 og 1 – risikofastsættelse og rækkefølge for rengøring

Lokaletyper i hygiejneniveau 4 – Typiske lokaler, hvor der skal være meget rent.

Lokaletyper i hygiejneniveau 4	Risikofaktorer			10 Kritiske styringsområder /-flader									
	Humant biologisk materiale	Støv	Affald og løst snavs	Belysning nær beboer	Leje	Håndvask og armatur	Afskærmning	Anden sanitet	Greb	Bord	Stativer	Tekniske install. Nær beboer	Øvrige tekniske installationer
Afsnitskøkken		x	x			2		3	3	3	3		2
Anretterkøkken		x	x			2		3	3	3	3		2
Beboerkøkken		x	x			2		3	3	3	3		2
Kantine/spisestue		x	x	2	2	2			2	3	2	3	1
Toilet og/eller bad	x	x	x	2	3	2	2	3	2	2	2	2	2
Medicinrum		x	x			2			2	3	3		2
Rent depot		x	x			2			2	2	2		1
Depotrum for sterilt udstyr		x	x			2			2	2	2		1
Skyllerum	x	x	x			2		3	2	2	2		2
Jacuzzi /svømmebassin med birum	x	x	x		3	2	2	2	2	2	2	2	1

Lokaletyper i hygiejneniveau 3 – Typiske lokaler, hvor der skal være middel rent.

Lokaletyper i hygiejneniveau 3	Risikofaktorer			10 Kritiske styringsområder /-flader									
	Humant biologisk materiale	Støv	Affald og løst snavs	Belysning nær beboer	Leje	Håndvask og armatur	Afskærmning	Anden sanitet	Greb	Bord	Stativer	Tekniske install. Nær beboer	Øvrige tekniske installationer
Soveværelse/beboerstue	x	x	x	2	3	2	2		2	3	2	2	1
Fællesareal/opholdsstue		x	x	2	2	2			2	2	1	2	1
Undersøgelser og samtalerum	x	x	x	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1
Kontor		x	x			2			2	2	2		1
Vagtværelse		x	x			2			1	2			1
Trænings – og fysioterapilokale	x	x	x		3	2	2	2	2	2		2	1
Rengøringsrum		x	x			2		2	2	2	2		1
Omkædningsrum personale		x	x			2			2	2	1		1
Personalerum		x	x			2			2	2	1		1
6-timersstue/morserum	x	x	x		3	2	2		1	1		1	1

Lokaletyper i hygiejneniveau 2 – Typiske lokaler, hvor der skal være mindre rent.

Lokaletyper i hygiejneniveau 2	Risikofaktorer			10 Kritiske styringsområder /-flader									
	Humant biologisk materiale	Støv	Affald og løst snavs	Belysning nær beboer	Leje	Håndvask og armatur	Afskærmning	Anden sanitet	Greb	Bord	Stativer	Tekniske install. Nær beboer	Øvrige tekniske installationer
Gang		x	x						2				1
Forhal		x	x										
Indgangsparti		x	x						2				
Mødelokale/ undervisningslokale		x	x			2			2	2			1
Elevator og gangareal v. elevator		x	x						2				1
Affaldsrum	x	x	x			2			2		2		1
Bibliotek		x	x						2	1			1
Automatcafe		x	x		1				2	2	2	2	1
Trappe – primær		x	x						2				1

Lokaletyper i hygiejneniveau 1 – Typiske lokaler, hvor der skal være mindre rent.

Lokaletyper i hygiejneniveau 1	Risikofaktorer			10 Kritiske styringsområder og – flader									
	Humant biologisk materiale	Støv	Affald og løst snavs	Belysning nær beboer	Leje	Håndvask og armatur	Afskærmning	Anden sanitet	Greb	Bord	Stativer	Tekniske install. Nær beboer	Øvrige tekniske installationer
Gang kælder		x	x						1	1			1
Arkiv/Depotrum		x	x						1	1			1
Teknikrum		x	x						1	1			
Værksted		x	x		1	1			1	1			1
Kapel		x	x										

Ældre KViK – En pjece om god rengøring i pleje- og ældreboliger

FOA – Fag og Arbejde og Dansk Standard ønsker med denne pjece at sætte fokus på nye rammer for rengøring i pleje- og ældreboliger.

Visionen er, at det er muligt at holde flere ældre KViKKE, hvis der rengøres med fokus på kvalitet og på at forebygge smitte.

Formålet er altså at sikre god rengøring, at bryde smitteveje samt at styrke medarbejdernes faglighed og arbejdsforhold.

Kvalitetsrengøring er sjovere for medarbejderen, fordi du har større medansvar, og fordi du skal selv vurdere, hvor meget der skal gøres rent.

Der er samtidig udarbejdet en guide: "Ældre KViK – Kravspecifikation og Vejledning for infektionshygiejnisk Kvalitetsrengøring i pleje- og ældreboliger", der giver mange svar på, hvordan rengøringsindsatsen bl.a. skal ledes, indføres og kontrolleres.

DANSK STANDARD

Kollegievej 6
2960 Charlottenlund

Tlf.: 39 96 61 01
www.ds.dk

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf.: 46 97 26 26
www.foa.dk